

Shri Greater Bombay Vardhman Sthanakvasi Jain Mahasangh

Conducted

MATUSHRI MANIBEN MANSHI BHIMSHI CHHADVA DHARMIK SHIKSHAN BOARD

Website : jainshikshan.org

E-mail : jainshikshanboard@gmail.com

૧૧ ઓગસ્ટ ૨૦૧૯ - ઉત્તર પેપર - ગુણ - ૧૦૦

સર્ટીફિકેટ કોર્સ શ્રેણી - ૧૬

પ્ર. ૧. ઉત્તરાધ્યન સૂત્ર દશવૈકાલિક સૂત્રને આધારે જવાબ લખો. (૪૦)

(અર્થ નહીં માત્ર ગાથા લખો.)

(ક) નીચેના વાક્ય જે ગાથામાંથી લેવામાં આવ્યા હોય તે ગાથા લખો. (૧૦)

- ૧) એવમાવટુ જોણીસુ, પાણિણો કમ્મ - કિવ્વિસા ।
ન નિવ્વિજજંતિ સંસારે, સવ્વટ્ઠેસુ વ ખત્તિયા ॥
- ૨) ગાથા - અજયં ચિટ્ઠમાણો ય, પાણ ભૂયાઇં હિંસઈ ।
બંધઈ પાવયં ક કમ્મં, તં સે હોઈ કડુયં ફલં ॥
- ૩) ગાથા - સોચ્ચા જાણી કલ્લાણં, સોચ્ચા જાણઈ પાવગં ।
ઉભયં પિ જાણઈ સોચ્ચા, જં સેયં તં સમાયરે ॥
- ૪) ગાથા - સઈ ચ લઘ્ધું સધ્ધં ચ, વીરિયં પુણ દુલ્લહં ।
બહવે રોયમાણા વિ નો યણં પડિવજજઈ ॥
- ૫) ગાથા - આહચ્ચ સવણં લઘ્ધું, સધ્ધા પરમ દુલ્લહા ।
સોચ્ચા નેઆઉયં મગ્ગં, બહવે પરિભસ્સઈ ॥

(ખ) નીચેની ગાથા પૂર્ણ કરી ફક્ત ભાવાર્થ લખો. (કોઈપણ સાત) (૨૧)

૧. વિસાલિસેહિં	૫. સવ્વભૂયપ્પ ભૂયસ્સ
૨. જયા સંવર મુક્કિટ્ઠં	૬. સુહસાયગસ્સ
૩. તવો ગુણા	૭. તત્થ ઠિચ્ચા
૪. વિગિંચ કમ્મુણો	૮. માણુસ્સં વિગ્ગહં

(ગ) અર્થ લખો. (કોઈપણ આઠ) (૪)

- ૧) જોણીસુ - યોનિઓમાં
- ૨) સીલેહિં - શીલવ્રત અનુષ્ઠાન
- ૩) ધય - ધી
- ૪) ઉજ્જમઈ - સરળમતિ
- ૫) સાસએ - શાશ્વત
- ૬) સયા - સેંકડો
- ૭) નાઇવં - જ્ઞાતિવાળા
- ૮) નિઘ્ધુણો - દૂર કરે છે.
- ૯) સમાવન્નાણ - ઉપજીને

(ઘ) માગધી લખો. (કોઈપણ પાંચ)

(૫)

- ૧) ચારિત્રને (સંયમ)
- ૨) સાંભળીને - સોચ્યા
- ૩) ક્યારેક - એ ગયા
- ૪) પાપ- પાવયં
- ૫) બોલે - ભાસંતો
- ૬) મિથ્યાત્વ - અબોહિ.

પ્ર. ૨ ૯૮ બોલના અલ્પબહુત્વને આધારે જવાબ લખો.

(૩૦)

(ક) ફક્ત અલ્પબહુત્વ લખો.

(૧૨)

- ૧) સર્વથી થોડા ચૌરેન્દ્રિય પર્યાપ્તા તેથી પંચેન્દ્રિય પર્યાપ્તા વિશેષાધિક તેથી પંચેન્દ્રિય પર્યાપ્તા અસંખ્યાત ગુણ તેથી ચૌરેન્દ્રિય અપર્યાપ્તા વિશેષાધિક.
- ૨) સર્વથી થોડા સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય, તેથી બીજા દેવલોકના દેવ અસં. ગુણ તેથી બીજા દેવલોકની દેવી સંખ્યાતી તેથી ભવનપતિ દેવી અસં. ગુણી
- ૩) સર્વથી થોડા સિદ્ધ ભ, તેથી બા, વન, પર્યાપ્તા અનંતગુણ, તેથી બા. વન. અપર્યાપ્તા અસં.ગુણ, તેથી બા. જીવ અપર્યાપ્તા વિશેષાધિક.
- ૪) સર્વથી થોડા ગર્ભજ મનુષ્ય, તેથી મનુષ્યાણી સંખ્યાતી, તેથી ૫ અનુત્તરના દેવ અસં.ગણા, તેથી અચ્યુત દેવલોકના દેવ સંખ્યા.

(ખ) નીચેના બોલનો બાંસઠીયો કોઠો બનાવી લખો (માત્ર સંખ્યા)

(૧૦)

બોલનું નામ	જીવના ભેદ	ગુણસ્થાનક	યોગ	ઉપયોગ	લેશ્યા
(૧) પ્રાણત દેવલોકના દેવ	૨	૪	૧૧	૮	૧
(૨) ઈરવત ક્ષેત્રની મનુષ્યાણી	૨	૧૪	૧૩	૧૨	૬
(૩) સિમંધર સ્વામી	૧	૧૩મું	-	૨	૧
(૪) સૂક્ષ્મ જીવ પર્યાપ્તા	૧	૧	૧	૩	૩
(૫) બા. વાઉકાયના પર્યા.	૧	૧	૪	૩	૩
(૬) પંચે, પર્યાપ્તા	૨	૧૨	૧૪	૧૦	૬
(૭) નાગકુમાર દેવ	૩	૪	૧૧	૮	૪
(૮) સ્થળચરની સ્ત્રી	૨	૫	૧૩	૮	૬
(૯) અપર્યાપ્ત કીડી	૧	૨	૩	૫	૩
(૧૦) અવિરતિ જીવ	૧૪	૪	૧૩	૮	૩

(ગ) નીચેના પ્રશ્નના જવાબ લખો.

(૮)

- ૧) સૂક્ષ્મ જીવોમાં અપર્યાપ્તા કરતાં પર્યાપ્તા જીવો વધુ હોય, જ્યારે બાદર જીવોમાં પર્યાપ્તા કરતાં અપર્યાપ્તા જીવો વધુ હોય.
- ૨) રત્નપ્રભા નારકીમાં જીવના ભેદ. ૨ સંજીના + અસંજીનો એક = ૩ ભેદ.
- ૩) સૂર્ય દેવ કરતાં દેવી ૩૨ ગુણી અને ૩૨ વધુ જ્યારે, ભરત ક્ષેત્રના મનુષ્ય કરતાં મનુષ્યાણી ૨૭ ગુણીને ૨૭ વધુ.
- ૪) આરણ દેવલોકના ગુણ ૧ થી ૪ જ્યારે અપરાજીત દેવનું ગુણ ૪થું હોય.
- ૫) સ્ત્રી વેદી માછલીને ૧૩ યોગ હોય આહારકના બે વર્જને.
- ૬) પંચેન્દ્રિયના પર્યાપ્તામાં ૧૦ ઉપયોગ (કે.જ્ઞાન કે દર્શન વર્જને) જ્યારે પંચેન્દ્રિયના અપર્યાપ્તામાં ૮ ઉપયોગ (મન: પર્યત, કે. જ્ઞા. કે. દર્શન વર્જને)

૭) ભવ્ય જીવના ગુણ - ૧૪ યોગ - ૧૫, - અભવ્ય જીવના ગુણ ૧, યોગ - ૧૩

૮) બા. વન. પર્યાપ્તામાં લેશ્યા - ૩, બા. વન. અપર્યાપ્તામાં લેશ્યા - ૪ હોય.

પ્રશ્ન -૩ : સામાયિક + પ્રતિક્રમણના આધારે જવાબ લખો

(૧૫)

(ક)

(૧૦)

૧) જીવ મિથ્યાત્વ, અપ્રત, પ્રમાદ, કષાય અને અશુભ યોગ, ૧૮ પાપસ્થાનક, છકાય જીવની હિંસા તેથી જીવ દુઃખ ભોગવે છે.

૨) જાવંતિ - જેટલા, જે

કેઈ - કોઈ

સાહુ - સાધુ

રચહરણ - રજોહરણ

ગુચ્છગ - ગુચ્છો

પડિહય - પાત્રા

ધાર - ધારણ કરનારા

પંચમહવ્યયધારા - પાંચ મહાપ્રતના ધારણ કરનારા

અટ્ઠારસ સહસ્સ - ૧૮ હજાર

સીલાંગ બ્રહ્મચર્ય સહિત સાધના આચાર

રથધાર - રથના ધરણહાર

અક્ષય આચાર ચરિના - અક્ષય આચાર ચારિત્ર

૩) ભય સાત છે આલોક ભય, પરલોક ભય, ધન ભય, અકસ્માત ભય, આજીવિકા ભય, મરણ ભય, અપયશ ભય.

૪) તિર્યચની જીવાયોની ૬૨ લાખ છે.

૭ લાખ પૃથ્વીકાય

૧૦ લાખ પ્ર. વન. કાય

૪ લાખ તિ. પંચે

૭ લાખ અપકાય

૧૪ લાખ સા. વન. કાય

૬૨ લાખ જીવાયોની તિર્યચની છે

૭ લાખ તેઉકાય

૨ લાખ બેઈ

૭ લાખ વાયુકાય

૨ લાખ તેઈ

૨ લાખ ચૌ.

(ખ) અર્થ લખો.

(૫)

૧) વારે વારે માંગી માંગીને લીધી હોય

૨) યથાયોગ્ય

૩) અકલ્પનીય

૪) અઢી

૫) ઢોર તથા ગુલામ

૬) અનાજની જાત તથા તેની મર્યાદા

૭) અક્ષય

૮) એવા

૯) અંતિમ

૧૦) નજરે નથી દેખાતું ત્યાંથી આપી લીધેલું.

(ક)

(૧૨)

૧. રક્તેક્ષણં
૨. ઇત્યં યથા
૩. કલ્પાંત કાલ

(ખ) જવાબ લખો.

(૩)

- ૧) હાથીના લમણા પર ઉન્મત થયેલા ભમરાના અવાજથી હાથીનો ક્રોધ વધી રહ્યો છે.
- ૨) હરણનો અધિપતિ સિંહ છે. તે ભ.ના ચરણ કમલરૂપી પર્વતનો આશ્રય લેનાર મનુષ્ય પર આક્રમણ કરતો નથી.
- ૩) કંઠથી પગ સુધીના અંગો સાંકળથી અને જંઘા લોખંડની બેડીથી ઘસાઈ રહ્યો છે.

અથવા

પ્ર. ૪ વાર્તાને આધારે જવાબ લખો.

(૧૫)

(ક)

(૧૨)

- ૧) મુનિરાજાને કહે છે જૈન સાધુ પરિગ્રહ રહિત, પંચ મહાવ્રધારી હોય તેમને મન સંસારની સ્ત્રીઓ માતા-બહેન - પુત્રી સમાન હોય. સ્ત્રી સાથે લગ્ન તો દૂર રહ્યા પણ જ્યાં સ્ત્રી હોય ત્યાં રાત્રિ નિવાસ પણ કલ્પે નહીં.
- ૨) વસંતોત્સવ પ્રસંગે બધા બાળકો રમતા હતા, પરંતુ કોઈ હરિકેશીને ન રમાડ્યો. દૂર બેસી રહ્યો. ત્યાં બે સાપ નીકળ્યા જેરી સાપને બાળકોએ મારી નાખ્યો અને બીજો સાપ જેરી ન હોવાથી જવા દીધો. આ નિમિત્તે પોતા તરફ દૃષ્ટિ કરી ચિંતન કરતાં જાતિસ્મરણ જ્ઞાન થયું. પૂર્વ ભવે કરેલા મદનું કારણ આ ભવ જાણી દિક્ષા લીધી.
- ૩) તપનો મહિમા પ્રત્યક્ષ દેખાડવા દેવો પંચવૃષ્ટિ કરે છે. સુગંધીજળ, પુષ્પો તેમજ દિવ્ય ધનનો વરસાદ કરે, દુંદુભી વગાડે, આકાશમાં અહોદાન, શ્રેષ્ઠદાન તેવો ધ્વનિ કરે છે.
- ૪) જેઓ પાંચ સંવર દ્વારા આશ્રવને રોકે, અસંયમની ઇચ્છા ન કરે, કાયાનું મમત્વ ન રાખે, શરીર સંસ્કારનો ત્યાગ કરે, વાસના પર વિજય મેળવે, તેઓ સંયમ રૂપ શ્રેષ્ઠ યજ્ઞ છે. તેમાં તપ અગ્નિ, જીવ અગ્નિકુંડ, શુભ ક્રિયાઓ કડછી, અવયવો છાણા, કર્મ ઇંધણ, સંયમની પ્રવૃત્તિ શાંતિપાઠ છે.
- ૫) જે વ્યક્તિ રત્નત્રયની નિર્મળ સાધના કરે તેની માટે..

૬) ભદ્રાના પિતાનું નામ - કૌશાલિક

પતિનું નામ - રૂદ્રદેવ

યજ્ઞનું નામ - તિંદુક

નગરીનું નામ - વારાણસી

વનનું નામ - તિંદુકવન હતું

(૭) સોમદત્તે અહંકાર કર્યો, પરંતુ આલોચના ન કરી, તેને પરિણામે ચાંડાલ કુળ, કુબડો, કુરુપ અને બેડોળ થયો.

(ખ) ખાલી જગ્યા પૂરો.

- ૧) બલ, હરિકેશ, ગૌરીના
- ૨) પર્વત ખોદવા સમાન, લોહું ચાવવા, પગથી

--- જય જિનેન્દ્ર ---